

Anestézia pri laparoskopii

Judita Capková

I. KAIM UPJŠ LF a UNLP
Košice

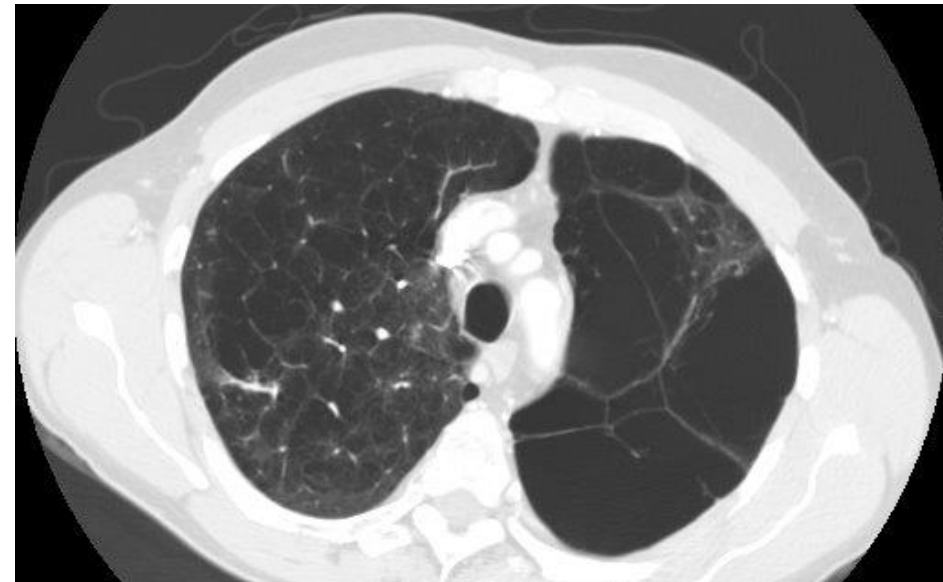
CEEA Košice 2020, on-line

Nemám potenciálny konflikt záujmov

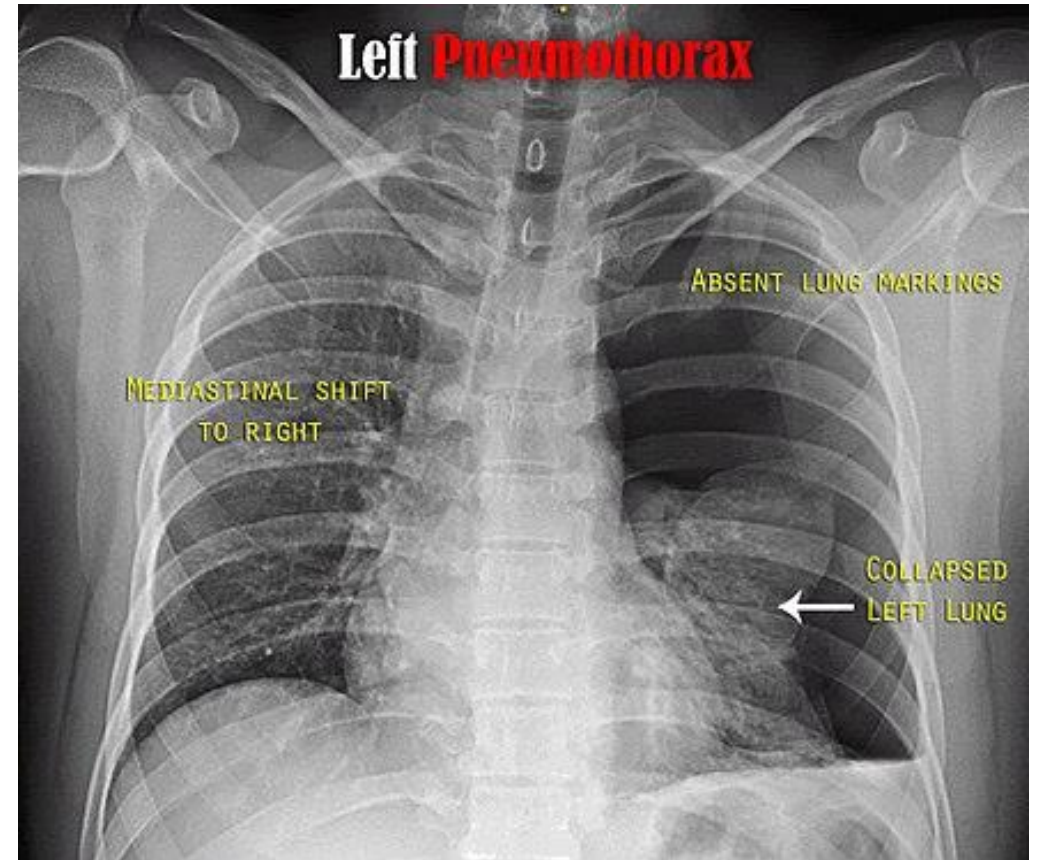
Pneumothorax, pneumomediastínium, pneumopericard

- Príčiny:
  - vrodená **spojka** medzi peritoneálnou dutinou a pleurálnou, perikardiálnou dutinou
  - **defekt** v bránici, oslabené miesto v hiatus aorticus, ...
  - ruptúra pľúcnej **buly**, **bronchiektázie** – tenzný pneumothorax, nezávisle od pneumoperitonea

Pneumothorax, pneumomediastínium, pneumopericard

- Príznaky:
  - žiadne
  - hypoxia, hyperkapnia
  - nevysvetliteľné zvýšenie tlakov v DC
  - nesymetrické exkurzie hrudníka
  - hypotenzia, KVS kolaps

- RTG hrudníka, USG

Pneumothorax, pneumomediastínium, pneumopericard

Liečba:

- desuflácia brušnej dutiny
- podporná liečba
- punkcia 2. medzirebrie MCL čiara ak sa nezlepšuje
- hrudný drén ak po punkcii znova narastie
- pri prasknutí buly :PEEP 0 + thoracocentéza

- po stabilizácii: insuflácia nízkymi tlakmi, al. konverzia na otvorenú laparotómiu

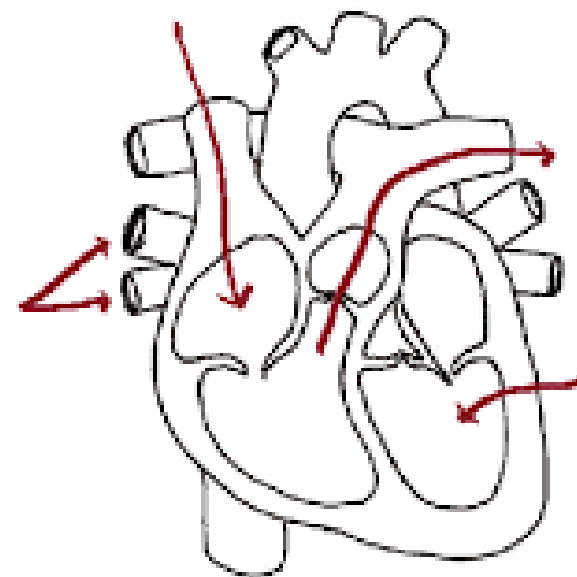
Embolizácia CO₂

priama insuflácia plynu do cievy
insuflácia plynu do vnútrobrušného orgánu

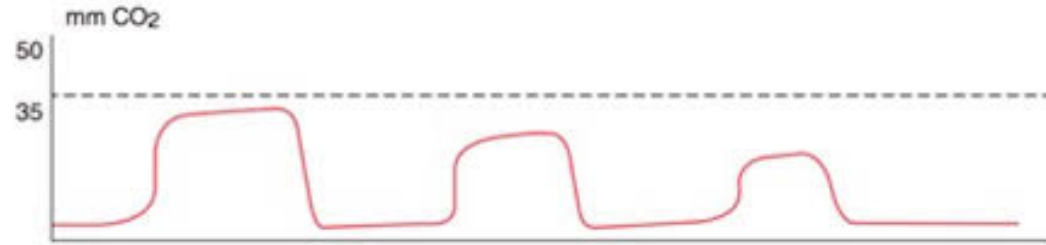
počas indukcie pneumoperitonea

účinek: - veľkosť bubliniek
- rýchlosť podania

letálna dávka: 5x ↑ ako pre vzduch (3-5ml/kg)

príznaky

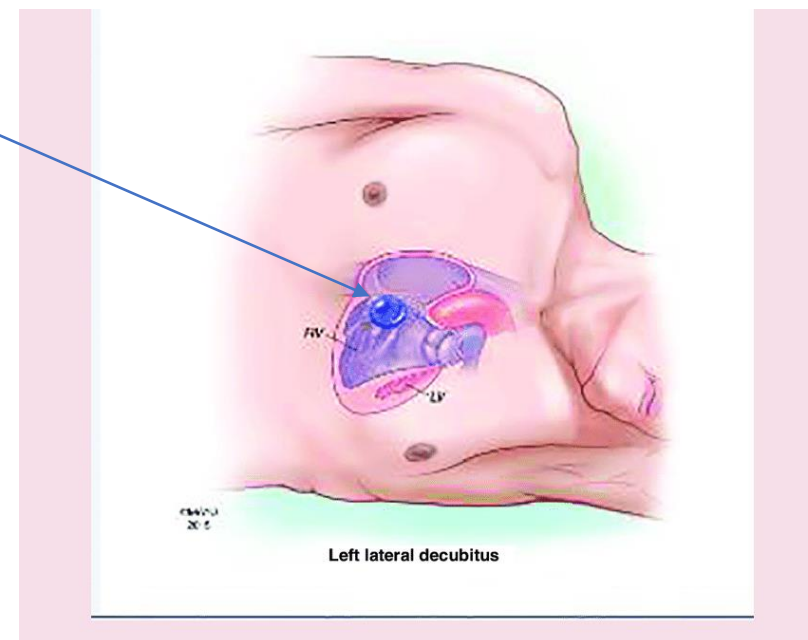
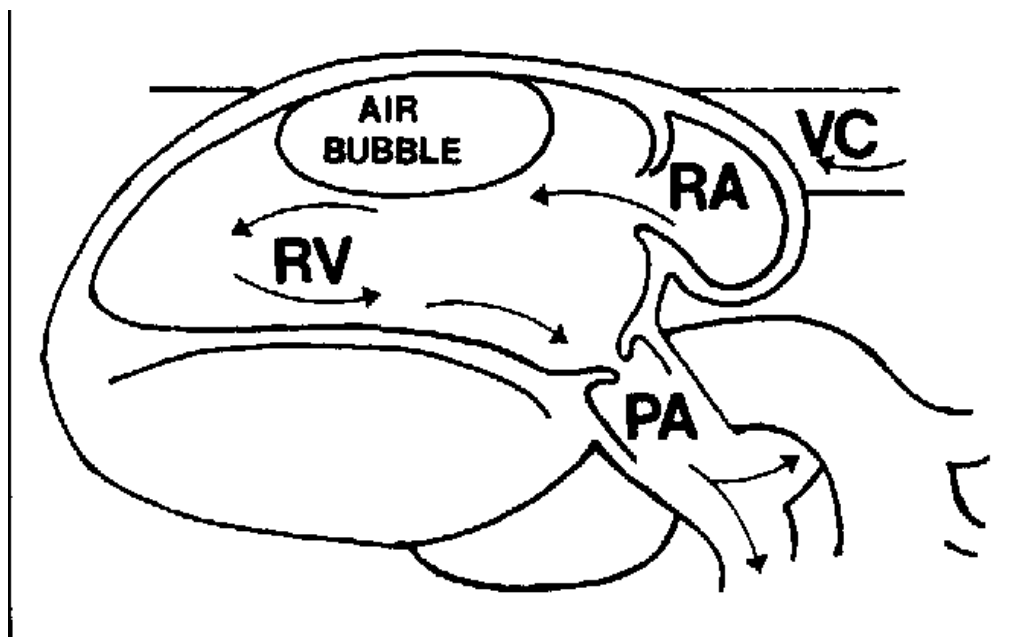

- Ak objem > 2 ml/kg
  - ↓ ETCO₂, ↓ satO₂
  - tachykardia, hypotenzia, arytmie
  - vysoké CVT
  - doppler USG v prekordiu: zvuk mlynského kolesa (už 0,05ml/kg)
  - TEE je najcitlivejšie
  - EKG : preťaženie PK

- hypertenzia v PK – otvoriť foramen ovale – embolizácia do CNS -CMP
do koronárnych aa. - AIM

liečba

- Zastaviť insufláciu, vypustiť plyn z brušnej dutiny
- Sklopiť do Trendelenburgovej polohy a **na ľavý bok**

Plyn ostáva v nondependentnej časti PK, mimo vyústenia do AP

liečba

- Zastaviť insufláciu, vypustiť plyn z brušnej dutiny
- Sklopiť do Trendelenburgovej polohy a na ľavý bok
- **100% O₂, hyperventilovať**
- **CVK- aspirovať „penu“** (špička CVK 2 cm pod vyústením VCS do RA)
- Podporná liečba: noradrenalín,..
- KPR: kompresie hrudníka (fragmentácia na menšie bublinky)
- Hyperbaroxia pri paradoxnej embolizácii do CNS

Ovplyvnenie obličkových funkcií:

Bains, *et al.*: Abdominal compartment syndrome

- **Pokles diurézy:**

↓ prietok krvi obličkami
tlak na parenchým obličky
neuroendokrinné f.

- Faktory ovplyvňujúce f.:

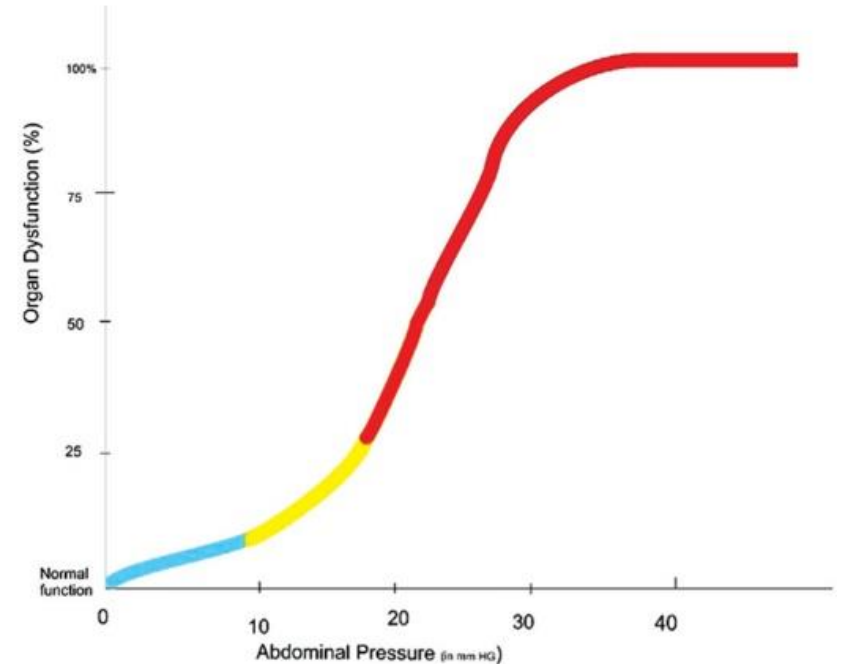
preexistujúce postihnutie obličiek
dĺžka výkonu

veľkosť IAP: < 15 mmHg je bezpečné aj pri postihnutí obličiek

IAP 12-15 mmHg
Increasing physiologic compromise

IAP 16-20 mmHg
Occult organ ischemia

IAP > 20 mmHg
Onset of MODS

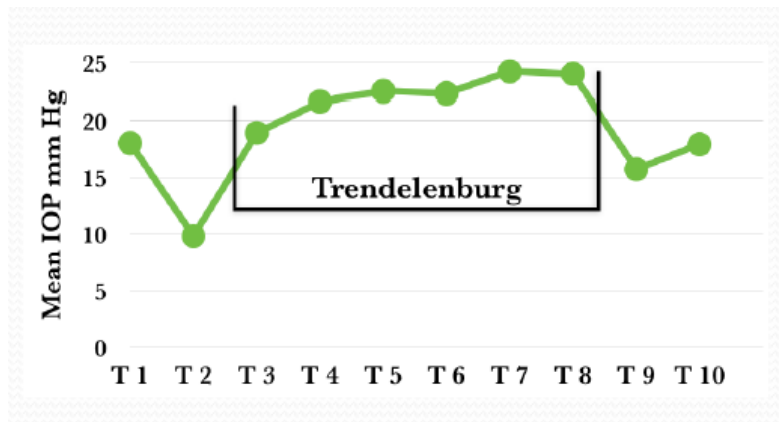
- Oligúria sa **upraví do 2 hod** po operácii (bez následkov)

Pneumoperitoneum + Trendelenburgova poloha

↑ ICP

↑ IOP

opuch HDC a tváre

Pneumoperitoneum + antiTrendelenburgova poloha

venostáza v DK

zvýšené riziko trombózy a embólie

WEL leg kompartment syndróm

- Po **akcentovanej litotomickej polohe** (30-45°) (prostatektómia) + **elevácia DK**
- Znížená perfúzia DK
kompresia žíl strmeňou
zníženie venózneho návratu pri pneumoperitoneu
- Bolesti DK, opuch
rabdomyolýza, obličkové zlyhanie
- Rizikové faktory:
OP>4h, obezita, ochorenie perif. ciev , hypotenzia

WEL leg kompartment syndróm

- Po akcentovanej litotomickej polohe (30-45°)

Prevenencia:

Pneumatické pančuchy

Podloženie päty, členka, lýtka

Opakované pohyby s DK počas OP

Pulzný oxymeter na palci- dostatočná perfúzia

Poškodenie nervov

- Trendelenburgova poloha: podporný systém- znižujúci kaudálny tlak na ramená – **riziko poškodenia brachiálneho plexu**
- neuropathie na DK – **peroneálna** (hlavne v litotomickej polohe), femorálna
- Vypodložiť tlakové body, fixovať vo vákuovom vaku
- Prolongovaná litotomická poloha – kompartment syndróm DK

Gastroezofageálna regurgitácia

- ↑ IAP udržiava gradient GE sfinktera a nezvyšuje riziko aspirácie
- Trendelenburgova poloha znižuje riziko zatečenie do DDC

- Prevencia:
premedikácia IPP a H₂ blokátory, metoclopramid

Anestézia

- **Predanestetické vyšetrenie:**
  - Hlavne **kardiálne a respiračné rezervy** (funkčné vyšetrenie pľúc, krvné plyny – už prítomnú hyperkapniu)
  - Zvážiť riziko a benefit u kardiakov (konverzia je možná peroperačne)
  - Nevhodné pri zvýšenom ICP
  - Upraviť **hypovolémiu**
  - Profylaxia hlbokkej žilovej trombózy

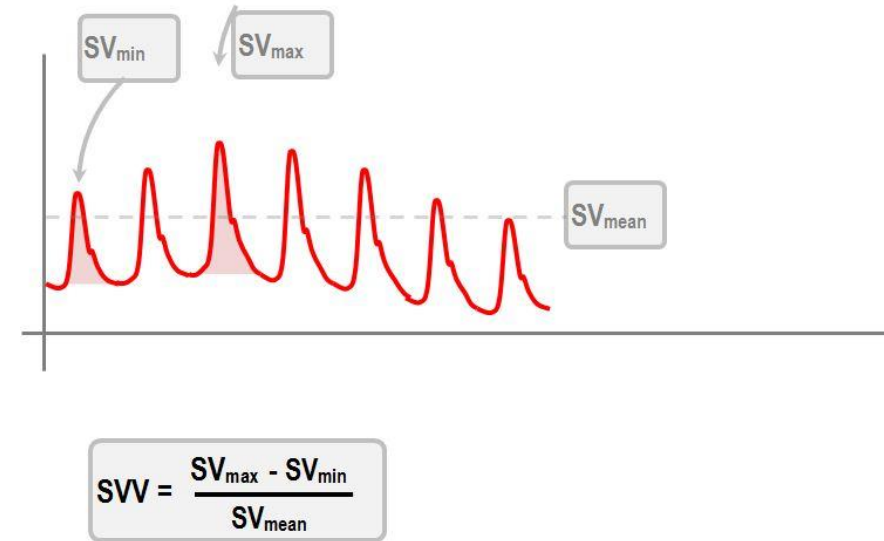
Premedikácia

v závislosti od dĺžky výkonu

- Anxiolytiká : midazolam
- Antacidá: IPP, H2 blokátory
- Prokinetiká: metoclopramid
- Anticholinergiká : prevencia vágových reflexov (glycopyrolát, atropín)
- Analgetiká: NSAID ↓ pooper. bolesť

- α_2 agonisti: ↓ stresovú reakciu

Monitorovanie

- Štandardné: **ETCO₂** **bezpodmienečne** telesná teplota

- **IABP – arteriálna linka:**
  - závažné kardiálne a respiračné ochorenie (reakcia na pneumoperitoneum a zmenu polohy), p_aCO₂, veľké operácie
  - hemodynamika: PPV, Stroke Volume Variation (aj neinvazívne)
TEE
- **ABR: prervávajúca hyperkapnia peroperačne**, preexistujúce respir. ochorenia
- Cerebrálna oxymetria : sediaca poloha

Celková anestézia

- Bezpečná : **OTI , riadená ventilácia** – riešiť hyperkapniu

- 2. generačná LMA s gastrickou drenážou
  - tesniaci tlak maximálny ≥ 40 cm,
  - NGS 14 CH

- NGS- na defláciu žalúdka (prehľadnejšie operačné pole, poranenie pri zavedení trokáru)

2. generačná LMA (s gastrickou drenážou)

- **Pre**

- menšia pooperačná morbidita
menej bolestí hrdla
menej PONV
- menšia spotreba sval. relaxancií

- **Proti**

- vyššie riziko regurgitácie a aspirácie
- nedostatočná ventilácia a oxygenácia : tesniaci tlak !

Table 3

Satisfaction with anesthesia and surgery reported by participants 1 hour after surgery.

Satisfaction	LMA group (n=28)	ETT group (n=28)	<i>P</i>
Highly unsatisfactory	0	1	
Unsatisfactory	1	7	
Neutral	9	13	.002
Satisfactory	16	6	
Highly satisfactory	2	1	

Values are number.

2. generačná LMA (s gastrickou drenážou)

MINIREVIEWS

Role of laryngeal mask airway in laparoscopic cholecystectomy

José M Beleña, Ernesto Josué Ochoa, Mónica Núñez, Carlos Gilsanz, Alfonso Vidal

World J Gastrointest Surg 2015 November 27; 7(11): 319-325
ISSN 1948-9366 (online)

ÁNO

Laparoskopická cholecystektómia (706 p)

- dostatočná ventilácia (tesniaci tlak) u 99,5% p
- veľmi nízke riziko aspirácie: 0,4% regurgitácie, 0% aspirácie
- vybraná skupina pacientov: ASA 1-3, BMI < 30kg/m², IAP < 13 mmHg
opakovaná gastrická aspirácia cez drenážnu linku

1. generačná LMA

MINIREVIEWS

Gynekologická laparoscopia : bez regurgitácie a aspirácie (1469 p)
riziko aspirácie < 1:1 000 anestézií (1995)

Vedenie anestézie

- Hlboká anestézia inhalačná – tlmí hemodynamickú odpoveď na pneumopertinoeum

- **Kyslík/ vzduch**

N₂O- distenzia čreva, ↑PONV

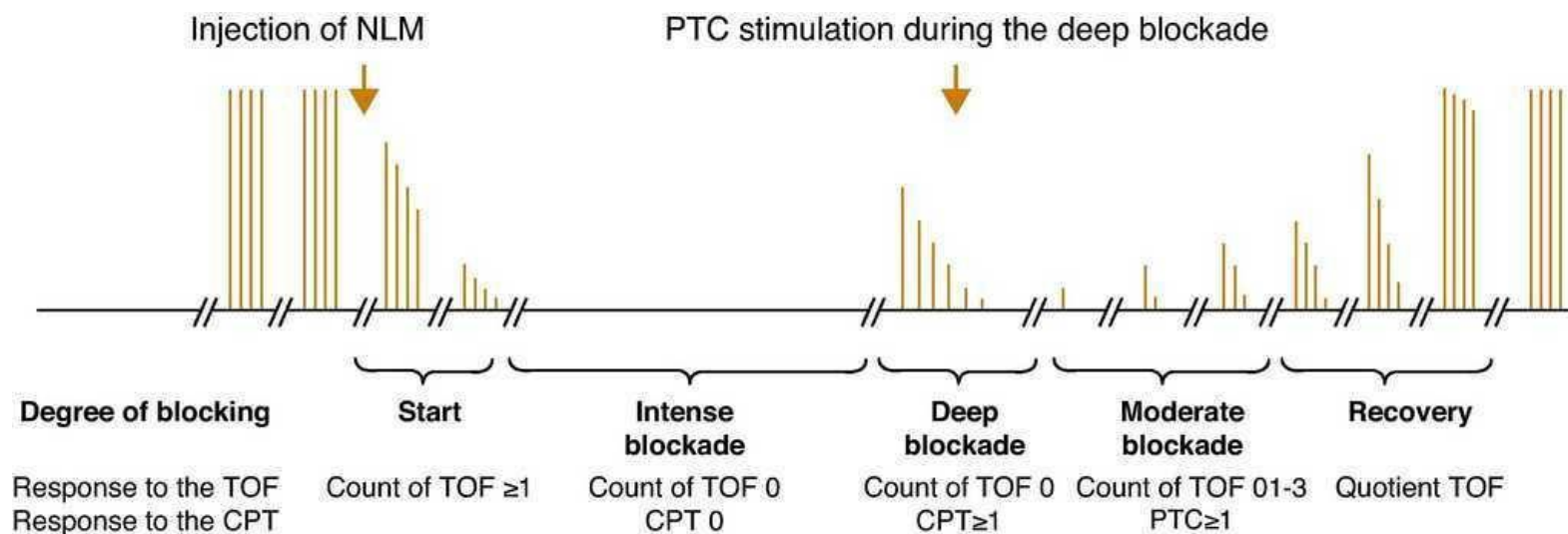
- Opiáty minimum, krátko účinkujúce

- **Inhalačná** (bronchodilatačné úč.) vs. TIVA

↑ L compliance   ↓ P mean

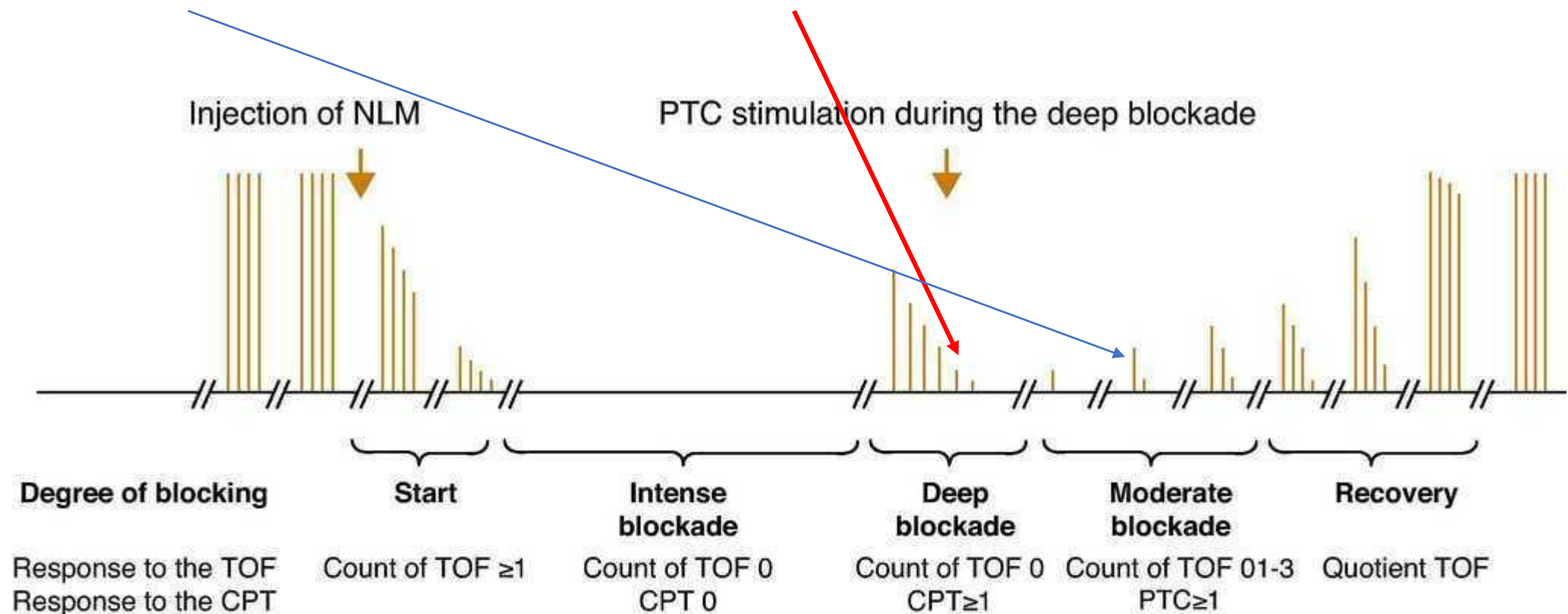
Svalové relaxancia: ↓ IAP

- optimálna svalová relaxácia **zabráni vysokému intraabdominálnemu** a intrathorakálnemu tlaku
- Svalová relaxácia pri menších vnútrobrušných tlakoch zabezpečí rovnakú distenziu brušnej dutiny
- Lepšia kontrola ventilácie a hyperkapnie

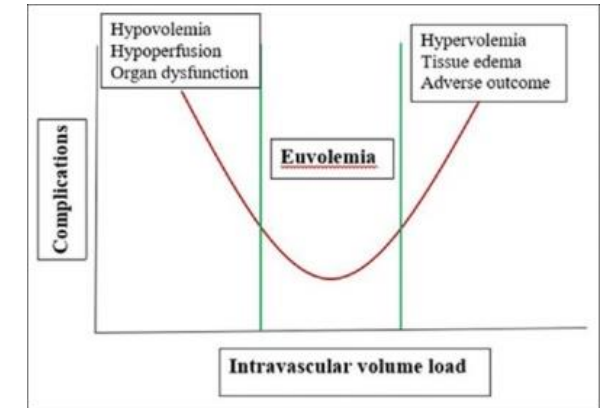
- Na konci OP **úplný zvrat blokády** - TOF ratio 0,9
- Reziduálna kurarizácia zvyšuje PONV
- **Relaxometer** na načasovanie dekurarizácie
(neostigmín + atropín alebo **sugammadex**- 3,4x rýchlejšie zotavenie)

„Lung protective ventilation“ - PCV

- Vt 6 -8 ml/kg
- PEEP 5-10cmH₂O – zlepší oxygenáciu pri pneumoperitoneu
- Cieľové ETCO₂ : 4-5,3 kPa (30-40 mmHg)
- Skôr ↑ fD ako Vt u CHOBPCH s emfyzémom

IGDTF- individualized goal-directed fluid therapy: súčasť ERAS protokolov

- hodinová diuréza je znížená → hypervolémia
- Analýza arteriálnej krivky (aj neinvazívne):
Stroke volume alebo systolic al pulse pressure variation

SVV	Vigileo/Flotrac (Edwards Life Science, USA)	Spine surgery	EBL/transfusion ↓ ICU stay ↓ Bowel function ↑	2016[18]
SVV	LidCO (UK)	Bariatric surgery	IVF ↓	2010[19]
SV, SVV	Flotrac (Edwards Life Science)	Major abdominal	Complications ↓	2017[20]

Hypertenzia

- **10% MgSO₄** 0.5 ml kg⁻¹ (50 mg kg⁻¹) iv pred pneumoperitoneom:
  - zmierni zvýšenie TK
  - zníži S- noradrenalín, adrenalín, vazopresín
- **Esmolol a labetalol** na hypertenziu po pneumoperitoneu
- Iv. nitroglycerin, **dobutamín** na menežovanie hemodyn. zmien

Pooperačná bolesť

- Premedikácia: *NSAID, paracetamol*
- Infiltrácia lokálnym anestetikom
„Trocar sites“ anestézia pred incíziou (30 ml 0,375% levobupivacain)
periférny blok (TAP blok)
- Opiáty minimálne dávky: viscerálna bolesť !
- Kompletná **evakuácia plynu na konci operácie** (recruitment maneuver)-
bolesť v ramene
- **Multimodálna** analgézia

Pooperačná bolesť

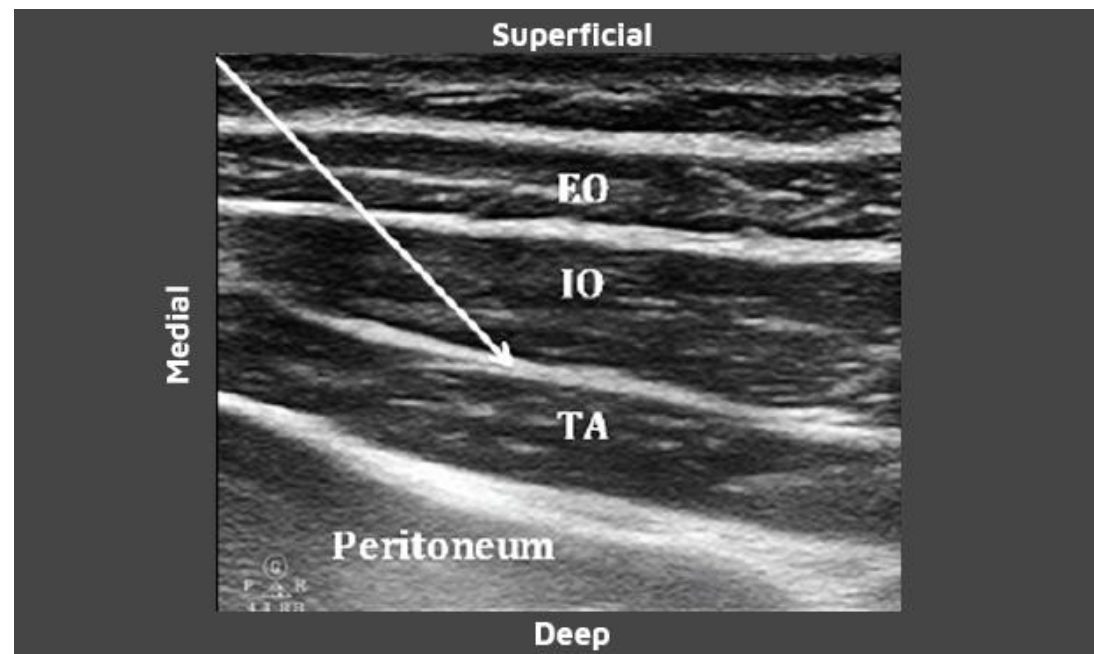
Zhčenie a zohriatie (32°) CO₂

signifikantne znižuje pooperačnú bolesť, hypotermiu,
(pooperačné adhézie)

Periférne blokády:

TAP blok: znižuje VAS prvých 48h po OP

30 ml 0,375% levobupivacain
cholecystektómia
appendektómia

- **Prevenca PONV**

iv dexamethazon 4mg po úvode, ondasetron 4 mg pred koncom, cyklizín

- Pooperačný **tras**: malá d. petidínu, klonidínu

- **Prevenca HŽT**

- ak OP do 45 min a žiadny rizikový faktor → NIE

- P. s respiračnými ochoreniami – **prevenca atelektáz**: CPAP maskou + fyzioterapia

Záver

- ↑ IAP a hyperkapnia vedú k **hemodynamickým zmenám**, ktorým musíme rozumieť
- Perioperačne optimalizovať intravaskulárny **objem tekutín** v prevencii hypovolémie
- Pomalá abdominálna insuflácia s maximom **IAP < 15 mmHg**
- U vysokorizikových pacientov zavedenie **arteriálnej linky** na hemodynamické monitorovanie (alebo TEE) a vyšetovanie pCO₂
- **Tímová** spolupráca s tým, ktorý pripravuje p. pred operáciou, anesteziológom a chirurgom o rizikách

- Ďakujem ta pozornosť